

КОНСТИТУЦІЙНЕ ПРАВО, МУНІЦИПАЛЬНЕ ПРАВО

Власенко А.А.

аспірант,

*ДВНЗ «Університет менеджменту освіти»
Національної академії педагогічних наук України*

ВІДПОВІДНІСТЬ ДЕЯКИХ ПОЛОЖЕНЬ УКРАЇНСЬКОГО ЗАКОНОДАВСТВА, КОНСТИТУЦІЇ, А ТАКОЖ ЇХ СПІВВІДНОШЕННЯ З ОСНОВНИМИ ПРИНЦИПАМИ РИМСЬКОГО ПРАВА

П'ята стаття Конституції затверджує в Україні республіку, єдиним джерелом влади в якій є народ [1]. Основоположним фундаментом національного законодавства країни з даною формою правління є положення Римського права. Відхилення від них формують прецеденти, здатні ініціювати трансформації законодавчого каркаса всієї державної системи, а при певних умовах і моделі державного устрою. Тому моніторинг національного законодавства держави-республіки з точки зору принципів Римського права, Конституції України завжди актуальний.

Метою роботи є оцінка деяких положень законодавства України з позицій Конституції України, основних принципів Римського права.

Законодавство України, засноване на принципах нового Римського (пандектного) права, природно є *receptorem* його основних принципів:

- верховенство права;
- законність;
- рівність всіх перед законом (рівноправність);
- взаємна відповідальність особистості і держави;
- відповідальність за наявності вини [4].

Ці принципи закріплені в Конституції і визначають основи політичної, правової та економічної систем держави. Відхилення від цих принципів, тягне за собою порушення відповідних положень Конституції. Однак з огляду на те, що Україна здобула свою державність порівняно недавно і те, що процес активної законотворчості не завершений, цілком природно спостерігати деяку незавершеність законодавчої конструкції, яку пропонується сприймати як таку собі «хворобу росту».

Так, наприклад, ст. 35 Конституції України затверджує свободу, рівноправність світоглядів і віросповідань, відокремленість держави від релігійних організацій тощо. Однак, відповідно до ст. 73, Кодексу законів про працю України до загальнодержавних святкових (відповідно – неробочих) днів зараховані дні релігійних свят: Різдво Христове, Пасха (Великдень), Трійця [2]. При цьому в Кодексі не уточнюється релігійні свята, якого конкретно релігійного вчення, конфесії оголошуються святковими і неробочими і чим інші «світогляди і віросповідання» гірше з точки зору держави, від якої церква, як відомо, відокремлена. Таким чином ми бачимо пряме порушення принципів Римського права (Верховенство права), а відповідно і Конституції України (стаття 8) що створює регулярні (щорічні), навіть традиційні прецеденти.

Інший приклад. Постановою Кабінету Міністрів України № 389 від 4 червня 2015 року, у зв'язку з прийняттям Закону України від 28 грудня 2014 р. № 76-VII, з переліку громадян що мають права на отримання пільг з оплати послуг за користування житлово-комунальними послугами, пільгою на придбання твердого палива, тощо, виключені деякі соціальні групи [3]. Але Конституція України статтею 22 забороняє «звуження змісту та обсягу існуючих прав і свобод» [1, с. 1]. Маємо в наявності порушення принципів верховенства права (ст. 8 Конституції України), законності (ст. 58 Конституції України).

Ми свідомо наводимо приклади, які своєю регулярною повторюваністю, демонстративністю можуть сприяти формуванню в

державі атмосфери правового нігілізму, несумісного з загальноприйнятими принципами Римського права. І те, що в протиріччі з основним принципом Римського права про те, що держава це продукт домовленості між її громадянами за допомогою низки компромісів, егоїзм окремих соціальних груп іноді проявляється так явно, стверджуючи часом владу вулиці, владу анархії, мабуть є прямим наслідком подібних прецедентів.

Гарна новина полягає в тому, що законотворчість є процесом безперервним і при наявності бажання і доброї волі деякі невідповідності у вітчизняному законодавстві цілком можливо усунути, що, безумовно, позитивно вплине на функціонування держави. Наприклад, ми вважаємо, що змінивши ст. 35 Конституції України на користь Православної церкви, можливо, усунути правову колізію закріпивши де-юре фактичне положення і не вносячи в суспільство зайвої напруженості.

Таким чином, визначено, що законодавство України засноване на принципах Римського права, як ідей *dominates* для Конституції України. Також з'ясовано, що ст. 73 Кодексу законів про працю України, постанова Кабінету Міністрів України № 389 від 4 червня 2015 року, в існуючих редакціях, не відповідають даним принципам. виправлення подібних невідповідностей бажано і можливо й позитивно вплине на функціонування української держави.

Список використаних джерел:

1. Верховна Рада України. Законодавство України. Конституція України. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/254к/96-вр>.
2. Верховна Рада України. Законодавство України. Кодекс законів про працю України. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/322-08/page3>.
3. Верховна Рада України. Законодавство України. Кабінет Міністрів України. Постанова від 4 червня 2015 року № 389 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/389-2015-п>.
4. Бартошек М. Римское право. Понятия. Термины. Определения. / М. Бартошек. – Москва: Юридическая литература, 1989. – 448 с.